

Järven linnusto on vähentynyt, ja tilaa aiotaan kohentaa linnuille sopivammaksi poistamalla turvelauttoja ja rakentamalla pesimäsaaria. Kyläläiset tahtoisivat takaisin kirkasvetisen hiekkapohjaisen järven, jollainen se on aikoinaan ollut.

Meän Tornionlaakso 13.12.2023

Johanna Lipponen

ISO Meltosjärven tilaa parannetaan lähivuosina. ELY-keskus aikoo suorittaa järvelle osana *Helmi*-hanketta turvelauttojen poiston, jonka toivotaan vaikuttavan positiivisesti alueen linnustoon.

Projekti alkaa jo alkuvuodesta, jolloin Iso Meltosjärven turvelauttojen poistoa suunnitellaan. Järven itäosassa on hyvin runsaasti kelluvia ja juurtuneita turvelauttoja noin 45 hehtaarin alueella.

- Turvelauttoja on tarkoitus poistaa noin viiden-kahdeksan hehtaarin alueelta, jolloin saamme luotua lisää avointa vesipinta-alaa, lisää mosaiikkimaisuutta sekä parannettua mahdollisesti myös järven virtausta, Lapin ELY-keskuksen biologi **Eetu Sundvall** kertoo.

Lisäksi turvelautoista on tarkoitus rakentaa myös pari pesimäsaarta linnuille. Poistettavat turvelautat on tarkoitus läjittää Natura-alueen ulkopuolelle, mahdollisimman lähelle järven itäreunaa, jolloin vältetään ylimääräiseltä siirtelyltä.

Varsinainen työ on tarkoitus to-

teuttaa konetyönä kelluvalla kaivinkoneella lintujen pesimäkauden jälkeen mahdollisesti syksyllä ja alkutalvella 2025.

SUUNNITELLUILLA TOIMILLA oletetaan olevan positiivinen vaikutus linnustoon. Meltosjärvet-Pysäjäjärvi Natura-alue on mukana Helmi-ohjelman lintuvesiteemassa.

- Meillä on mahdollisuus tehdä kunnostus- ja hoitotoimenpiteitä Natura-alueen sisällä ja toimien avulla linnuston tilaa voidaan parantaa, Sundvall toteaa.

Alueella on kuluneiden Helmi-ohjelmavuosien aikana tehty erilaisia selvityksiä, kuten linnustonselvitys, koekalastus, vesinäytteenotto ja vesiselkärangattomien selvitys.

- Natura-alueen linnusto on taantunut vuosien aikana ja asialle täytyy jotain tehdä. Meltosjärvet on ollut linnuston näkökulmasta myös hyvin moniongelmainen kohde, johtuen valuma-alueesta sekä historiasta, Sundvall sanoo.

Meltosjärvien valuma-alue on hyvin voimakkaasti ojitettu, mikä seurauksesta järviin kohdistuu

hajakuormitusta valuma-alueelta muun muassa kiintoaineksen sekä fosforikuormituksen muodossa.

- Tällä on vaikutusta Meltosjärvien vedenlaatuun ja sitä kautta myös alueen linnustoon. Mikäli järvien tilaa halutaan parantaa ja vaikutusten olevan pitkäkestoisia, tulisi kunnostustoimia suunnata valuma-alueelle, hän jatkaa.

Meltosjärvillä, kuten myös monilla muilla lintuvesillä, on aikanaan tehty järvienlasku. Sillä on tavoiteltu vesijättöä, joka on siten otettu viljelykäyttöön. Tämä on vaikuttanut osaltaan alueen rehevöitymiseen sekä kasvillisuuteen.

TOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU sekä toteutuksen rahoitus tulee Helmi-ohjelmasta. Vesilain mukainen lupa tulee maksamaan arviolta 15 000 euroa, ja Ylitornion kunta lähtee luvan hakijaksi AVI:sta.

Kunta edellyttää, että Miekosjärveen laskevan joen pohjapintaan asennetaan valumaeste, sekä estetään myös muut mahdolliset valumat vesistöihin. Kyseessä on työajaksi asennettava silttiverho, joka estää työstä mahdollisesti aiheutuvan hienoaineksen leviämisen alapuolisiin vesistöihin.

Myös Metsäkeskus aikoo tehdä ennallistamistoimenpiteitä alueella. Suunnitelmana on kunnostaa TRIWA LIFE-hankkeen myötä esteellinen tierumpu Meltosjärven pohjoispuolella, ja myös saukkonäytteitä on kerätty Meltosjoesta ja Alaisestajoes-ta. Näytteiden avulla pystytään arvioimaan alueella elävän saukkokannan kokoa.

Lisäksi Metsäkeskus etsii vähintään 20-30 hehtaarin kokoisia yksityismaiden soita ennallistukseen Meltosjärvellä.